

izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din

na inosemestno 20— „

Oglas po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/2
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri poštn. črtov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 27. marca.

Kdor se je zanašal, da naznanjajo razni Radičevi intervjuji, ki so jih bili po volitvah polni naši listi, revizijo dosedanjega Radičeve politike, čita s globokim razočaranjem manifest in resolucije hrvatske seljaške republikanske stranke. Zopet so zaprta vsa pota in kdor gleda na naš narod, na našo državo s stališča nacionalnega in realno mislečega človeka, ta mora imeti občutek, da s tem Radičem, ki je spregovoril 25. marca, ne more biti sporazuma — ako ga nečemo na razvalinah vsega, kar je neločljivo vezano z našim osvobođenjem in ujedinenjem, na razvalinah Jugoslavije.

Radič proglašuje realnost naše nacionalne eksistence za grdo laž in prevaro. Vse kar je ustvarila volja celokupnega naroda, izražena na edino mogoče parlamentarni način, od 1. decembra 1918 sem, je zanj neveljavno, je nasilje. Izhajajoč iz principa, da je hrvatski del našega naroda posebna nacionalna individualnost, različna od «srbskega naroda» in «slovenskega naroda», upravičena, da se poslužuje pravice samoodločbe do najskrajnejših posledic, Radič niti ne priznava države, temveč le sedanje mednarodne granice Hrvatov, Slovencev in Srbov. To je očitni pridržek, da morejo v okviru teh granic nastati posebne državne tvorbe, ki jih družijo le pogodbeno razmerje internacionalnega značaja. Skupne granice so mu dobre le iz oportunističnega spoznanja, da bi sicer mogla nastati nova vojna. Povsem dosledno deli ozemlje Jugoslavije v tri državne teritorije in razločuje celo «nepreporno» državno ozemlje Hrvatske (Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo) od drugih krajev, kjer živijo Hrvati, glede katerih bi se morala očitno vsiliti šele razmejitve, da se določijo končno meje med srbsko in hrvatsko državo. Skupščino svojih poslancev proglašuje za hrvatski državni zbor in negira državnopravni značaj jugoslovanske narodne skupščine kot edine nositeljice naše nacionalne suverenosti. Negira za «hrvatski narod» sedanjo obliko vladavine ter reklamira zanj republikanski sistem. Poudarja pravo revolucije napram obstoječi državi ter izjavlja, da se ga ni poslužil le iz treznosti in v pričakovanju zunanje intervencije, Radič pristane na to, da hrvatska republika ostane v zajednici s srbsko državo, pristaje na razgovore in pogajanja, toda postavlja dva neizbežna predpogoja: zahteva vnaprej priznanje popolne suverenosti «hrvatskega naroda», dosledno temu pa smatra, da je sporazumevanje mogoče le potom delegacij obeh narodov. S tem odklanja svoje sodelovanje v narodni skupščini, ki mu je parlament druge države.

Radičev manifest in njegove resolucije po našem globokem prepričanju ne morejo biti predmet resnih razprav za sporazum, dokler stojimo na stališču ene države. Radič jih je še poostil z naravnost brutalno formulacijo, ki je kakor preračunana na to, da zaduši v zavednem delu našega naroda vsako razpoloženje za kompromisne ideje. Njegova pretnja z apelom na tuje države, ima edino le izrivalen namen, ker si je seveda tudi g. Radič na jasnem, da spada intervencionistična politika v srednji vek in v vojne čase.

Nam Slovencem je Radič odkazal vlogu v duhu svojega znanega naziranja o «kranjskih magaracih». Svetuje nam, da naj se javno in močasto poprimemo republikanskega gesla, ki ga je dosedaj tajno širila med ljudstvom klerikalna stranka — pa bomo izvečani, na onem svetu, kajti tu na semlji pomeni njegov recept za slovenski del našega naroda politično in nacionalno smrt.

Včeraj je bilo rečeno, da se bodo Radičeve resolucije objavile v sporazumu z dr. Korošcem in Spahom. Ne verjamemo, da se je to zgodilo. Ako pa so se slovenski klerikalci v strahu pred Radičem, ki jim po pričanju enega izmed njegovih prvakov, dr. Simraka, preti z uničenjem, res pristali na politiko 25. marca ter na osnovi nedeljskih zagrebskih resolucij snujejo z Radičem blok, potem v polni meri zaslužijo ne le ime veleizdajnikov Jugoslavije, temveč tudi veleizdajnikov svojega lastnega slovenskega plemena, ki bi obležalo pod razvalinami države, katero hoče razrušiti zagrebski Herostrot.

Najboljši slovenski dnevnik je „Jutro“!

Pašić poroča kralju o zagrebskih resolucijah

KONFERENCA NA DVORU. KAJ STORI VLADA? GOVORICA O RAZPUSTU SKUPŠČINE.

Beograd, 27. marca. r. Na današnji seji ministrskega sveta so ministri razpravljali o Radičevih resolucijah, katerih popolno besedilo je sprejela vlada šele danes. Eden izmed aktivnih ministrov je izjavil Vašemu dopisniku, da teh resolucij sploh ni mogoče smatrati za resne, češ da so popolnoma konfuzne.

Ko se je vršila seja ministrskega sveta, je predsednik vlade Pašić odšel okoli 18. ure na dvor. Pašić je kralju poročal o političnem položaju in mu izročil Radičeve resolucije. Nato je bil na dvor pozvan tudi minister ver. Ljuba Jovanović.

Karakteristično je, da se v radikalnih vrstah vedno več govori, da bo Narodna skupščina že na prvi dan svojega sestanka razpuščena. Radikalci pravijo seveda, da bodo sami vodili nove volitve. Nekateri krogi pa računajo z gotovostjo, da se Pašić sporazume z džemijetom, če ne bo Radiča v Beogradu. V izvenradikalnih vrstah so mnenja, da s tem radikalci le plašijo Radiča, da bi ne prišel v Beograd, da bi tako zopet sami zavladali. Uradno radikalcem demantirajo pogajanja z džemijetom. Kakor je izvedel Vaš dopisnik, je minister za agrarno reformo Krsta Miletić, ki se pogaja z džemijetom, zahteval od Pašića novih povlaščenj. Tudi minister Velizar Janković pojde v tej zadevi v Skopje, kjer je bil izvoljen kot nosilec radikalne liste.

NOVE VOLITVE.

Beograd, 27. marca. r. Današnja poluradna «Tribuna» piše, da so volitve edini izhod iz sedanjega položaja. Nove volitve bi se imele izvršiti meseca avgusta in ni gotovo, ali poveri kralj izvedbo novih volitev samim radikalcem. «Tribu-

na» trdi nadalje, da se že vrše razgovori med Pašićem in Pribičevićem zaradi ustvaritve platforme na podlagi stanja od 16. decembra 1922. Volitve naj bi vršila nova koalicijska vlada s geslom: «Za vidovdanske ustave». Kakor doznava Vaš dopisnik, so vse vesti o pogajanjih med Pašićem in Pribičevićem izmišljene.

Današnje beograjske «Novosti» prinajajo razgovor z Davidovićem, ki je izjavil, da je z uspehom zadnjih volitev popolnoma zadovoljen. Demokratska stranka je kljub nasilju radikalcev pridobila mnogo glasov. Izhod iz sedanjega položaja so po njegovem mnenju le volitve. Ne moremo nikakor reči, da bi bila vidovdanska ustava dobra ali slaba, ker se še ni izvršila v praksi in udeleževala v življenju.

REFERATI NAMESTNIKA CIMIČA.

Beograd, 27. marca. r. Danes zjutraj je prisel sem pokrajinski namestnik za Hrvatsko Cimić, ki je konferiral dopoldne s Pašićem in Supilom o situaciji v Hrvatski. Pozneje je sledila ožja konferenca med Pašićem, Cimičem in Trifkovićem. Smatra se, da je današnji ali jutrišnji dan, ko se končajo razgovori Radiča s Spahom in Korošcem, odločilen dan. Pokrajinski namestnik Cimić se vrne jutri zvečer v Zagreb.

RADIKALSKE KONFERENCE.

Beograd, 27. marca. r. Danes dopoldne je Pašić konferiral z radikalnimi ministri. Pred tem ga je posetil g. Gjurčić, s katerim je konferiral o prvem poslovanju Narodne skupščine. Radikalci so designirali g. Gjurčića za predsednika parlamenta.

Radikalni emisar pri slovenskih klerikalcih

SESTANEK NA BLEDU. KLERIKALNI POGOJI ZA VSTOP V VLADO.

Beograd, 27. marca. p. Posl. Janjić se je v nedeljo odpeljal v Slovenijo ter je imel na Bledu sestanek z drjem. Korošcem. Kakor se poroča iz radikalnih krogov, je dr. Korošec izjavil, da se napram Radiču ni prav nič obvezal in da smatra ustanovitev opozicijskega bloka med Radičem in spahovci za neizvedljivo, ker postavlja Radič nemogoče zahteve. Klerikalci se bodo sicer z njim pogajali naprej, da ne izpade javnega konflikta, vendar so pripravljeni, se pogajati tudi z radikalcem glede vstopa v vlado. Kar se tiče avtonomističnega programa, smatrajo, da je revizijske ustave načelno vprašanje, ki se lahko tudi odloži. Klerikalci bi bili pripravljeni, vstopiti v vlado proti nekaterim koncesijam, ki se dajo po njihovem mnenju izvršiti tudi v okviru sedanje ustave. Predvsem zahtevajo, da se uredi šolstvo v Sloveniji v smislu njihovega programa, da se nadalje reši vprašanje duhovniških plač in da se vsaj formalno ohrani enotnost Slovenije s tem, da ostane pokrajinska uprava. Za pokrajinskega namestnika bi v slučaju vstopa v vlado prezentirali moža svojega zaupanja. V radikalnih krogih so te informacije vzbudile precejšno začudenje z ozirom

na znano besno avtonomistično agitacijo klerikalcev med volilci.

Popoldanska «Tribuna» svrja politične kroge, naj ne zaupajo klerikalcem, češ, se je še vedno izkazalo, da so nelojalni in neiskreni. Vlada se še ni odločila, ali se naj pogaja s Korošcem ali ne. Precejšnjo pozornost so vzbudili članki «Slovenca», ki na vse pretege laška Pašiću ter ponuja radikalom zavezništvo klerikal. stranka.

Spoznanje?

Beograd, 27. marca. n. «Tribuna» poroča iz Ljubljane: Po volitvah se je položaj znatno razjasnil. Volitve so javnost popolnoma stregile. Radikalci imajo slabe zglede, kakor se je pokazalo in kakor trdijo demokratski krogi. Ako bi stopili v vlado klerikalci bi to pomenilo propast Slovenije. Za Slovenijo bi napočili časi, kakor jih ni videla niti pod Avstrijo. Doslej so klerikalci stalno nasprotovali Beogradu. Dr. Korošec je bil napram Beogradu vedno neiskren. Radi posledice te neiskrenosti trpi Slovenija in vsa država. Treba je torej počakati nekaj dni, potem se bo videlo, kaj je storiti, da bo država velika in močna. Ako bomo delali kompromise, se bomo upropastili. Uspehi Radiča in dr. Korošca so uspehi democije in so zakrivili oslabitev vlade.

Ministrski svet

Beograd, 27. marca. r.

Dočim sta bila ministra Pašić in Jovanović v avdijenci je ministrski svet sklepal o resortnih vprašanjih. Ministrstvu za šume in rude se je dovolilo, da sprejme licitacijsko ponudbo Eskomptne banke (glavni radičevski financir!) in Prve hrvatske štedionice v Zagrebu ter tvrdke Moric Drach iz Vinkovcev za nakup drv, in sicer v zagrebski direkciji za 14 in pol milijona, a v sarajevski za 20 milijonov.

Ker se minister Omerović po vsej priliki več ne vrne v Beograd, je imenovan za namestnika ministra trgovine in industrije minister pravde dr. Laza Marković. Hkrati je bil minister Marković pooblaščen, da bo dal informacije novinarjem o notranji situaciji in o politiki vlade. Minister bo sprejemal novinarje vsak dan ob desetih dopoldne.

Nato je minister zunanjih del dr. Ninčić sporočil, da je dobil iz Rima obvestilo, da je italijanski ministrski predsednik Mussolini izdal odredbo, po kateri se mora bivši črnogorski ministrski predsednik Plamenac v roku treh dni izseliti iz Italije.

Zatem je bil sprejet sklep, po katerem

se sremska županija administrativno in finančno podreja novosadski finančni direkciji.

Koncem seje je ministrski svet razpravljaval o strankarskih zadevah, zlasti o ustanovitvi velikega glasila radikalne stranke.

Med opatijskim odmorom

Beograd, 27. marca. r. V času, ko sta odšli obe delegaciji iz Opatije na veliko nočne počitnice, sta se odločili obe vladi v Rimu in Beogradu, da pozoveta svoja delegata na referiranje. Zato dospe tekom tega tedna iz Rima v Beograd naš poslanik g. Antonijević. Italijanski poslanik na našem dvoru g. Negretti pa odide v Rim. Tako hočeta obe vladi proučiti celo sporno vprašanje v detajlih.

POLJSKA IN MALA ANTANTA.

Beograd, 27. marca. r. Kakor doznava vaš dopisnik iz zanesljivega vira, je poljski poslanik na beograjskem dvoru Okonski povodom svojega današnjega poseta pri ministru zunanjih poslov dr. Ninčiću konferiral o možnosti, da Poljska definitivno pristopi k Mali antanti.

Angleško časopisje profi Franciji

NOVA DISHARMONIJA MED LONDONOM IN PARIZOM.

London, 27. marca. l. Pariški «Figaro» je prinesel včeraj oster članek proti Angliji, kateri očita izdajstvo zavezništva, ker se noče pridružiti francosko-belgijski akciji proti Nemčiji. Vsi listi, posebno liberalni, danes ogorčeno protestirajo proti izvajanjem «Figaro»-ja. Listi trdijo, da izvira članek neposredno od Poincarreja ali da je vsaj inspiriran po njem. «Westminster Gazette» piše, obravnavajoč ta članek: «Ali je mari Francija pozabila, da ji je Anglija stavila celo vrsto pogojev, ki so predvidevali njeno zavarovanje, predloge, katere bo sedaj Francija preljala od Zveze narodov in katere bo sprejela? Vse naše predloge je Francija odbila, sedaj se pa čudi, da ji nismo sekundirali, ko je začela svojo akcijo v Poruhru! Gotovo smo tudi mi zato, da Nemci plačajo reparacije, toda mi ne odo bravamo načina, ki ga Francija uporablja v doseg tega namena. Ali je mari to izdaja?» List zaključuje: «Prepričani smo da pri sedanji svoji politiki Francija ne bo dobila nobenega zaveznika za svojo akcijo v Poruhru, zakaj v tem hipu se

ves svet hramuje francoske poruhre politike. Holandska in Skandinavija sta že odkrito izrazili svoje nezadovoljstvo z njo in niti Italija se noče vmešavati vanjo. Francija je odgovorna za današnje finančno stanje Evrope».

«Daily News» pišejo z ozirom na isti Figaro-članek: «Nikoli ne bo Francija uživala zaslombe Anglije, če bo strmelela samo po ruinanju Nemčije. Naj se zaveda, da ji niti angleški narod, niti vlada ne hosta pomagali pri usuznjevanju Nemčije. Francija bo s tem svojim postopanjem zmanjšala vse dobro, kar je nudila s krvjo priborjena zmaga zaveznikov v svetovni vojni».

BELGIJSKI SOCIALISTI ZA NEMCIJO?

Pariz, 27. marca. s. «Matin» javlja iz Pariza: Odposlanstvo belgijskih socialistov, ki je odšlo v ruhrsko ozemlje, je sestavilo sedaj poročilo, iz katerega zveni, da ima Nemčija prav, če pod tuji bajoneti noče delati in protestira proti zasedbi, ki povzroča le nepotrebne izdatke.

Stinnesova politična misija v Rimu

MUSSOLINI NAJ PREDLOŽI FRANCIJI IN BELGIJI NEMŠKI REPARACIJSKI NAČRT.

Berlin, 27. marca. s. Čeprav se oficijozno zatrjuje, da je potoval Stinnes v Rim le, da stopi v stike z ameriški delegati na mednarodnem kongresu trgovskih zbornic, je izven dvoma, da se je odpravil Stinnes na pot v polnem sporazumu, ako ne naravnost na prošnjo kancelarja Cuna. Stinnesova naloga je bila na eni strani, zainteresirati za reparacijski načrt nemških industrijalcev Mussolinija, ki naj bi ga ob prvi ugodni priliki sporočil Franciji in Belgiji, na drugi strani pa, pridobiti za ta načrt ameriške delegate, ki reprezentirajo blizu 30 tisoč ameriških trgovskih zbornic. V koliko je ta misija uspeša, je še nejasno. Ve pa se, da se je sestal Stinnes ponovno z glavnima ameriškima delegatoma Kentom in Garyjem, ki izdelujeta tudi sama predloge za rešitev nemško-francoskega konflikta. Ravno tako je dejstvo, da je sprejel Stinnes tudi Contarini, generalni tajnik zunanjega ministrstva.

Berlin, 27. marca. s. «Express Korrespondenz» poroča iz Rima: Hugo Stinnes je bil po nalogu Mussolinija sprejet v zunanjem ministertvu, kjer so obravnavali ruhrski problem, gospodarski in po-

litični položaj v Nemčiji in nemško-ruške trgovske odnose. Pogovor, ki je bil nad vse prisrčen, je trajal eno uro. «Giornale d'Italia» javlja, da sta Stinnes sprejela tudi papež in njegov generalni sekretar Gaspari.

Pariz, 27. marca. l. «Echo de Paris» doznava iz Rima, da je potoval Stinnes v Rim po naročilu kancelarja Cuna, da sondira teren za italijansko posredovanje v poruhski zadevi. Sestanek z ameriškim delegati je bil baje samo pretveza. Stinnes je prišel v Rim zato, da je načelniku zunanjega ministrstva Finziju razložil načrt sporazuma, ki so ga zamislili nemški industrijalci. Ta načrt naj bi potem Mussolini predložil pri milanskem sestanku z belgijskim zunanjim ministrom.

REPARACIJSKI NAČRT AMERIŠKIH TRGOVSKIH ZBORNIC.

Rim, 27. marca. j. Mednarodna konferenca trgovskih zbornic je imenovala posebno komisijo, ki naj izdela nov načrt za rešitev reparacijskega vprašanja in pridobi zanj 28 tisoč trgovskih zbornic v Ameriki. Amerikanski zastopnik v tej komisiji je Bott.

Sestanki državnikov v Milanu

Rim, 27. marca. l. Sinoči se je Mussolini odpeljal v Milan, da se tam sestane s Theunisonom in Seiploom. Dne 30. marca pride v Milan tudi poljski zunanji minister Skrzinski, ki se tudi sestane z Mussolinijem. Baje se je Stinnes sinoči iz Rima, kjer je konferiral razen z zastopniki svetovnih finančnikov, ki so zbrani tu, odpeljal naravnost v Milan, kjer namerava posetiti še Mussolinija. Stinnes je včeraj konferiral tudi z nemškim poslanikom v Rimu Neurathom in s podtajnikom zunanjega ministrstva Aldom Finzjem.

Seiplovo potovanje v Italijo

Dunaj, 27. marca. s. Zvezni kancelar dr. Seipel odpotuje jutri zvečer v Milan, kjer biva sedaj Mussolini nekaj dni pri svoji rodbini. V petek ga bo sprejel Mussolini, dočim bo v Rimu posetil kralja in papeža. Koncem prihodnjega tedna se vrne Seipel na Dunaj. Pariški «Temps» piše ob tej priliki, da je naravno, če obišče šef avstrijske vlade po svojih potovanjih v Prago, Budimpešto in Beograd tudi glavno mesto Italije, ki je v gotovih ozirih tudi nasledstvena država in ima bistven interes na tem, da se prijateljski odnosi med temi državami končno uredi.

MARŠAL FOCH OBIŠČE BEOGRAD.

Pariz, 27. marca. j. Potrjuje se vest, da maršal Foch letos poleti obišče Beograd. Visti pa, da se maršal udeležiti majskih manevrov češkoslovaške vojske, se doslej še niso potrdile.

AEROPLANSKI REKORD.

New York, 27. marca. j. Aviatiku Stifemanu se je posrečilo, da je v svojem aeroplanu v teku par minut dosegel brzino 420 km in je s tem pobil vse dosedanje hitrostne rekorde.

Avstrijsko-italijanska trgovinska pogajanja

Rim, 27. marca. s. O poteku pogajanj za avstrijsko-italijansko trgovsko pogodbo se poroča, da potekajo zelo zadovoljivo. Pogodba bo slična nekdanji trgovski pogodbi med Italijo in Avstro-Ogrsko. Poslanec Giunta je izjavil rimske mu poročevalcu «Piccola», da zahteva Avstrija dodelitev hangarja v tržaški luki, 40 tisoč kvadratnih metrov prostora za zidavo skladišč surovega olja in končno nekaj prometnih in carinskih olajšav. Italija si bo zagotovila izvoz vina in žužnega sadja v Avstrijo. Vprašanje diferencialnih tarifov, ki Trst posebno zadeva, pa bo povzročilo večje neprilike, ker v tem ne odločata niti Italija niti Avstrija sama, temveč senžermenška pogodba.

ROSSBACHOVA ZAROTA.

Berlin, 27. marca. j. V veleizdajniški aferi Rossbach in tovariši so bile dane aretirane zopet tri osebe. V Jeur sta bila artirana dva voditelja nemške ljudske stranke. V Drazdanih je notranje ministrstvo razpustilo organizacijo narodno-socialistične delavske stranke.

PREVOZ KRALJA NIKITE IN KRALJICE MILENE.

Rim, 27. marca. l. Zemeljski ostanki kralja Nikole in kraljice Milene se v kratkem prepeljejo v Rim, kjer se pokopljejo.

FRANCOSKA PROPAGANDA V SREDNJI EVROPI.

Dunaj, 27. marca. s. V političnih krogih se govori, da namerava neka francoska skupina sporazumno s pariško vlado izdajati na Dunaju dnevnik v nemškem jeziku. Publicist Dogron in bivši glavni urednik «Neue Wiener Zeitung» dr. Szeps bi prevzela vodstvo novega lista. List bo zastopal interese francoske politike v Srednji Evropi in služil posebno informacijo nasledstvenih držav.

Radičevi pogoji

MANIFEST RADIČEVIH POSLANCEV TREM NARODOM. SKLEPI NEDELJSKE RADIČEVE SKUPŠČINE DNE 25. 3. m.

Zagreb, 27. marca.

Simolj je izšla posebna izdaja Radičev-vega »Slobodnega Doma«, ki objavlja manifest »Hrvatskega narodnega zastopstva narodom hrvatskemu, srbskemu in slovenskemu ter tudi sklepe nedeljske skupščine Radičevih poslancev.

Radičev manifest.

Manifest, ki je podpisan od vseh Radičevih poslancev najprej naznanja »hrvatskemu narodu«, da se je pri volitvah zbral ves narod v »jedno divno, veličanstveno republikansko kolo«, kateremu se je pridružil na tisoče in tisoče domačih Čehov, Slovakov, Rusinov, Nemcev in Madžarov. S tem je hrvatski narod potrdil odločitev z dne 28. novembra 1920., da hoče kot sloboden in samostojen narod živeti v pogodbeni zajednici z narodom srbskim in slovenskim, ne pa v nasilni podrejenosti beograjskim vladodržcem, ki že 4 leta varajo sebe, Srbe in ves svet, da ni Hrvati nismo poseben narod, temveč nekako plemo, nekaj del dozdnevnega troimenega naroda. Na tej brezumni in brezdušni laži je zgrajena vidovdanska ustava.

»Narodu srbskemu« se Radič predstavlja kot Pravičnik. »Srbski manjini« je na Hrvatskem že pred 60 leti bila priznana posebna srbska narodnost. Srbom so Hrvati vedno pomagali proti Dunaju in Pešti. Danes pa se na »skupnem mednarodnem področju« v imenu Srbstva vrši najstrašnejša tiranija proti Hrvatoma, katere se hoče degradirati z naroda na preproste državljane. Manifest zahteva, da predstavniki srbskega naroda — v prvi vrsti radikali — priznajo Hrvatoma »popolno in neograničeno pravo narodne samoodločbe«. »Bez ovoga priznanja nema i ne može biti sporazuma medju nama!«

»Narodu slovenskemu« sporoča Radič, da je vodstvo SLS reklo, da morejo Slovenci »privatno biti republikanci«. Sedaj treba, da SLS pové Slovence, »da možete i morate biti javno republikanci«. Glavno je pa, da potem vstopijo Slovenci kot narod nerazdružno s hrvatskim narodom v boj za ravnopravnost.

Manifest je datiran »U Zagrebu, glavnem gradu Hrvatske i svih Hrvata dne 25. marca 1922.

Radičev program in Radičevi pogoji.

Resolucije »hrvatskega narodnega zastopstva« z dne 25. marca pravijo:

I. Hrvatsko narodno zastopstvo preuzema, sprejema, odobrava in usvaja vse izjave, vse sklepe, vso politiko in v glavnem vso taktiko hrvatskega narodnega zastopstva, izvoljenega pri volitvah za konstituantno dne 28. novembra 1920. Potemtakem se tudi to hrvatsko narodno zastopstvo smatra za pravnega in zakonitega naslednika hrv. drž. sabora v Zagrebu, ki pravno nikdar ni prenehal obstojati, ker bi mogel biti razpuščen in odpravljen po sklepu konstituante, sprejetim po kvalificirani večini in brez majori- zacije, kakor je bilo sklenjeno v hrvatskem državnem saboru dne 29. oktobra 1918. Hrvatsko narodno zastopstvo ne proglašuje se formalno za hrvatski sabor samo zato, ker bi tako proglašenje v današnjih razmerah lahko dovedlo do državljanske vojne.

II. Temelj celokupne politike hrvatskega narodnega zastopstva ostaja tudi nadalje:

1. tolmachenje, spoštovanje in izvrševanje volje naroda hrvatskega,
2. popolna in neomejena pravica narodne samoodločbe,
3. praktični pacifizem in realni humanizem (človečnost), ki se more pri nas ustanoviti samo v seljaški republiki.

III. Politika hrvatskega narodnega zastopstva zasleduje tudi nadalje pravični in trajni sporazum s srbskim narodom. Prvi in glavni cilj je uresničenje človečanskih in republikanskih stremiljenj

hrvatskega naroda. Po tem se določa tudi vsa taktika in se rešuje vprašanje o prihodu ali neprisluhu odposlanstva (delegacije) hrvatskega narodnega zastopstva v Beograd.

IV. Se nanaša na »zajedničke mednarodne granice Srba, Hrvata i Slovenaca«. (Besedilo smo že objavili. Op. ur.)

V. Hrvatsko narodno zastopstvo smatra za hrvatski narod neobvezne — torej brez vsake moralne in pravne podlage — vse zakone, naredbe in čine beograjske vlade na neprepornem ozemlju Hrvatske, ker so vsi ti zakoni, naredbe in čini storjeni brez vprašanja in odobritve hrvatskega državnega sabora, oziroma proti izrečni volji in navzlic ponovnim protestom hrvatskega narodnega zastopstva; končno zato, ker ves hrvatski narod trpi in sluša beograjske vladodržce samo toliko, kolikor mora pod pretjito oborožene sile ali s fiktivno porabo te sile.

Posebno proglašavamo za neveljavne in brez vsake pravne obveznosti vse beograjske zakone o posojilih, ki bi obremenjevali tudi Hrvatsko in ravno tako vse beograjske zakone, odredbe in čine, s katerimi so beograjski vladodržci šli za tem in gredo za tem še vedno, da Hrvatski odvzamejo njeno državno in narodno imovino in da velika gospodarsko-socialna vprašanja, posebno vprašanje agrarne reforme, rešujejo proti v stoletjih ustaljenim načelom svobodnega kmetkega zemljiškega posestva in proti tako urejenim imovinsko-pravnim odnosom, s katerimi obojaki politična oblast sploh, posebno pa policijska oblast nima nič opraviti.

VI. H. N. Z. smatra zastopstvo vseukupno vladanje in upravljanje beograjskih vladodržcev na Hrvatskem za uzurpacijo, kateri se hrvatski narod neprestano protivi kot celota, a ogromna večina Hrvatov kot posamezni državljani tako, da ta uzurpacija nikakor ne more ustvariti količjak znošnih, kamoli urejenih političnih in imovinskih odnosov in ne številna nasilja, protizakonitosti in navadni zločini, posebno pa vsakdanje batljanje državljanskih sploh, posebno voljakov in njihovo še bolj barbarsko v vojaških zaporih, bi že zdavnaj izzvala revolucijo, državljansko vojno in tujo intervencijo, da vseobča politična zrelost hrvatskega naroda in njegova izredna politična organizacija deloma ne zmanjšuje beograjskih nasilij in zločinov in z druge strani: da ni ustvarila splošnega mnjenja, da taka politična zrelost in organizacija, spremljana s tako nenavadnim volilnim rezultatom, kakršni je bil 18. marca 1923. — mora končno zainteresirati evropsko javno mnenje na splošno in zvezo narodov posebej, tako da začnejo beograjski vladodržci spoštovati pravico samoodločbe hrvatskega naroda vsaj pod moralnim pritiskom prosvetljenega javnega mnjenja in zveze narodov.

VII. H. N. Z. v soglasju z novim javnim pravom Evrope in sveta, se smatra popolno ravnopravno vsakemu parlamentu. Ako bodo zopet zastojali vsi poskusi za pravičen sporazum s srbskim narodom s priznanjem hrvatske narodne in državne individualnosti, — popolnoma ravnopravne z narodno in državno individualnostjo srbsko — bo to narodno zastopstvo poiskalo pomoč od vseh evropskih in tudi drugih parlamentov, posebno od kongresa Severo - ameriške Unije, ki ni vezan z omejitvami kot evropski parlamenti. Apel s takega mesta bodo menda tudi beograjski vladodržci razumeli tako, da se v povojnih razmerah sredi Evrope ne more v imenu laži o dozdnevem troimenem narodu Srbov, Hrvatov in Slovencev izvajati tiranost in rop nad celim hrvatskim narodom z najbrutalnejšimi nasilji najtemnejših period srednjega veka.

Srednji Evropi, srbski separatizem itd. G. Šimrak pravi, da se SLS še nikjer ni službeno proglasila za republikansko stranko. Avtonomno gledišče slovenskih klerikalcev in muslimanov da je povsem različno od Radičevskega programa, ki da je navadna utopija. Če hoče Radič kooperacijo s klerikalci, se mora odreči pred vsem narodom svojih utopij, demagogije fraz in prevlečke popularnosti.

G. Šimrak je očitno v velikih skrbeh. Bo že vedel zakaj, saj tako dobro, kakor on, malokdo pozna klerikalce, med katerimi je igral voditeljsko, dokler mu Radič ni podrl kuruluskega stolca. Značilno je, da slovenski klerikalni listi prav nič ne reagirajo na Šimrakove obupne kliče...

Politične beležke

Načelstvo JDS v Ljubljani je v svoji seji, ki se je vršila ob veliki udeležbi 26. t. m., razpravljalo o položaju, ki je nastal z izidom skupščinskih volitev. Na podlagi poročil iz posameznih okrajev je enodušno obveljalo mišljenje, da so volitve sijajno opravičile stremiljenje JDS za naprednim blokom in da je zdaj treba z vsemi močmi nadaljevati delo za koncentracijo naprednih sil. V tej zvezi se je poudarjalo, da treba vsem stanovom omogočiti udeleževanje njihovih ožjih stanovskih in strokovnih zadev v okviru močne politične akcije. Poudarjalo se je tudi škodljivi vpliv popolne pasivnosti naprednih kulturnih društev.

Demokratskim volilcem in somišljenikom

Načelstvo oblastne organizacije JDS v Ljubljani izraža tem potom vsem volilcem, ki so poverili svoje zaupanje pri pravkar izvršenih volitvah v narodno skupščino kandidatom Jugoslovanske demokratske stranke, iskreno zahvalo. Posebna zahvala velja tem potom onim odličnim somišljenikom po deželi, ki so se s posebno vnmemo in požrtvovalnostjo posvetili delu za stranko ob priliki volitev. Došežen uspeh znanega napredovanja naših glasov naj jim bo bodrilo za nadaljno vztrajno delo.

Ljubljana, 26. marca 1923.

Načelstvo oblastne organizacije JDS.
Dr. Gregor Zerjav l. r.
Dr. D. Pucl. r.

Liubljanskim demokratskim volilcem

Načelstvo oblastne organizacije JDS izreka tem potom iskreno zahvalo za disciplinirani nastop pri volitvah v narodno skupščino dne 18. marca vsem demokratskim volilcem, ki so pripomogli do zmage našemu kandidatu gosp. prof. Josipu Reisnerju in rešili čast bele Ljubljane.

Ljubljana, 26. marca 1923.

Načelstvo oblastne organizacije JDS v Ljubljani.
Dr. Gregor Zerjav l. r.
Dr. D. Pucl. r.

+ Sporočite slučaje zlorabe vere in uradne oblasti prilikom volitev na tajništvo JDS v Ljubljani, oziroma v Mariboru najdalje do 1. aprila. Podatki so zlasti potrebni o pridigah in o zlorabah v spovednicah. Dalje so potrebni podatki o agitaciji in pritiskih vladnih činiteljev.

+ Mandat dr. Ribarja. V Bograd je prišel dr. Ribar, nekdanji predsednik narodne skupščine, ki je bil sedaj izvoljen za poslanca v virovitiški županiji. Akoravno se je naknadno ugotovilo, da je dr. Ribar dobil dovolj glasov, mu predsednik glavnega volilnega odbora ni hotel dati poverilnice, češ, da so nekateri glasovi sporni. Tako bo moral odločiti o mandatu dr. Ribarja šele verifikacijski odtsek narodne skupščine, četudi je jasno, da je bil izvoljen za poslanca.

+ Klerikalne skrbi za mariborski občinski svet. Ker so klerikalci dobili pri skupščinskih volitvah v Mariboru slučajno relativno večino, so takoj začeli pozivati socialne demokrate, da naj odlože v občinskem svetu mariborskem svoje mandate. Pri tem so seveda klerikalci računali na razpust občinskega sveta in na to, da bodo oni pri novih občinskih volitvah zadržali v Mariboru. Kako malo pa je verjeti klerikalcem, da jim je bilo za tako parlamentarno načelo, je razvidno iz dejstva, da v Ljubljani sami tega ne izvajajo, kar zahtevajo od socialistov v Mariboru. V Ljubljani so klerikalci pri skupščinskih volitvah propadli in z njimi tudi Peričeva stranka; niti na misel jim pa ne pride, da bi iz nezaupanja, ki so ga dobili od Ljubljancev, izvajali konsekvence ter odložili mandate v ljubljanskem občinskem svetu. Nasicer vprašanje odložitve socialističnih mandatov v mariborskem občinskem svetu strankarsko ne zanima, zdelo se nam je pa vendarle umestno, da pri tej priliki opozorimo na nedoslednost, ter dvoličnost klerikalne politike, ki vedno zasleduje le svoje strankarske interese.

+ Za nacionalno politiko brez popuščanja. Z ozirom na nemško - nacionalne provokacije, ki jih uganja »Cillier Zeitung« ob priliki izvolitve nemškega poslanca na Štajerskem, je napisal gosp. Ivan Prekoršek v »Novi Dobi« uvodnik, v katerem trdi, da leži vzrok, da so Nemci ki nimajo na Štajerskem nikjer več živih korenin, mogli uprizoriti klaverno volilno demonstracijo proti narodu, od kojega žive, samo zato, ker smo Slovenci zašli v narodnem oziru na napačno pot. V Mariboru, Ptuj, Celju in drugih bivših nemškutarških mestih smo pustili mirno v službah celo armado ljudi prejšnjega sistema, med katerimi je še vse preveč renegatov, ki obračajo svoje poglede preko granice naše države. Duša in izvor nemške demonstracije leži v industriji, trgovini in obrti, ki je eksistenčno navezana na našega odjemalca. Sedaj se vidi, da so imeli prav oni maloštevilni modnami, ki so zaman poudarjali, da nacionalna politika ne sme poznati v nobenem slučaju popuščanja in onih lepih, humanih obzirov, ki spadajo na papir in v arhive lepih čednosti, nikar pa ne v realno življenje naroda, čegar preteklost je bila hlapčevanje in čegar sedanjost je še nezrela povojna slabost. Člankar pravi, da bodo Nemci letošnjo provokacijo še večkrat pošteno obžalovali. Tiste, ki so brezvestno in drzno napovedali boj, je treba pregledati in prešteti ter proti njim usmeriti sistematično nacionalno delo, pa smo prvič in zadnjič v politični zgodovini Jugoslavije registrirali številko 6000 v onem pomenu, ki so ga Nemci veselili. — Med celjskimi novicami pozivlja »Nova Doba«, da naj odgovore Slovenci iz narodne poštenosti in doslednosti na nemški

»plebiscit« s geslom: Svoji k svojim! Pa brez vseh izgovorov in brez vsega popuščanja.

+ Glasovanje škofa Jegliča za komuniste se je slabo obrestovalo. Pri zadnjih občinskih volitvah v Ljubljani je škof Jeglič volilno kroglico, predno jo je spustil v komunistično skrinjico, položil v srce Jezusovo, poln vere in prepričanja, da tako najbolj služi sveti katoliški cerkvi. Minulo je pa le par mesecev in sedaj za gospoda Bonaventuro in njegovo cerkev tako plačilo! Včerajšnji »Slovenec« poroča o »zverinstvu boljševiške vlade«. V Moskvi je namreč izreklo revolucionarno sodišče proti nadškofu Czeplaku in prelatu Wutkiewiczu smrtno obsodbo, ki naj se izvrši v četrtek. Cin boljševiške vlade je vsekalno brutalen, zato pa je bilo glasovanje gospoda škofa za ljubljanske boljševike tem bolj plemenito in izvirajoče iz trdne katoliške zavesti. Škoda le, da se je tako slabo obrestovalo.

+ Usoda avstrijsko - jugoslovanskih konvencij. »Jutra« je prvo javilo, da je avstrijska vlada odklonila podpis beograjske konvencije za izravnano starih dolgov v relaciji 100 kron = 8 Din, s čimer je odložena tudi izvršitev vseh ostalih konvencij (ukinjenje sekvetrov, prenos podjetij itd.). Naša vest je vzbudila senzacijo in je bila sprva gladko demantirana. Tudi sedaj se še vršijo poskusi, predstaviti stvar tako, kakor bi šlo le za gotove »tehnične težkoče« in kar je podobnih izgovorov. Napram tem vestem vztrajamo pri svoji prvotni informaciji, katere točnost nam je bila ponovno potrjena. V ostalem je treba imeti pred očmi samo to dejstvo, da je bila Avstrija v smislu pogodbe dolžna tekom 15 dni izreči svoj pristanek. Ta rok je davno potekel. Naše poročilo bi se bilo dalo najboljše demantirati s konstatcijo, da je Avstrija konvencije odobrila. Po konvencijah bi se moralo tudi že davno pričeti z ukinjenjem sekvetrov. Tudi to se ni zgodilo. Menimo, da nam ni treba navajati še nadaljnjih dokazov. V ostalem javljajo z Dunaja, da avstrijski odpravnik v Beogradu g. Hoffinger in avstrijski sekcij-ski načelnik Schönberger v Beogradu vodita nova pogajanja za relacijo pri izravnavi starih dolgov, ter izrekajo nado, da bo v tem oziru skoraj dosežen sporazum. Naši gospodarski krogi bi morali sedaj dvojno paziti, drugače se Avstrijancem res še posreči, da spremenijo relacijo iz 100 : 8 v 100 : 5!

Prosveta

Ljubljanska drama

Sreda, 28.: »Othello«. A.
Četrtek, 29.: Zaprto.
Petek, 30.: Zaprto.
Sobota, 31.: Zaprto.
Nedelja, 1.: »Otok in Straga«. Izv.
Ponedeljek, 2.: ob treh popoldne: »Za pravdo in srce«. Izv. Ob osmih zvečer »Othello«. Izv.

Torek, 3. ob šesti uri popoldne: V kraljestvu pačkov. Mladinska predstava.

Liubljanska opera

Sreda, 28.: »Jenufa«. B.
Četrtek, 29.: Zaprto.
Petek, 30.: Zaprto.
Sobota, 31.: Zaprto.
Nedelja, 1.: »Gorenjski slavček«. Izv.
Ponedeljek, 2.: »Carmen«. Izv.
Torek, 3.: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Sreda 28.: Škrjančkov gaj. A.

Koncert kubanskih kozakov, ki se je vršil sinoči v Ljubljani v »Unionu«, je bil sicer slabo obiskan, njegova umetniška vrednost pa kljub temu ni bila manjša nego bi bila pred polno dvorano. Zbor je izvrstno discipliniran, razpolaga z dobrim materialom in zlasti izbornimi basi. G. Sokolov ga je vodil sigurno in suvereno. Pohvalo so Kubanci želi pri vsaki pevski točki, še posebno pa so ugajali v Kotolinovi »Molitvi kozaka pred bitko«, v Sokolovi skladbi »Rdeči sarafan«, istega skladatelja pesmi »Ej uhnem« ter v Kotolinovem »Signalnem maršu«. Večer so zaključili eksotični narodni plesi, katerim je občinstvo sledilo z velikim zanimanjem. Škoda, da gre mesec že proti koncu, sicer bi Kubanci peli gotovo pred številnejšim občinstvom kar bi vsekakor zaslužili.

Kritika kritike. Gledališki red določa, da gledališki člani ne smejo pisateljati brez dovoljenja uprave. Polemika je škodljiva. Gospa Pavla Lovšetova, naš slavček bisernega glasu, pa je spustila na »Jutrovega« kritika zaradi ene same besedice 114 petlinih vrst. Proti taki besedni plohi seveda kapituliramo. Ponovimo le, da smo o tej pevki, ki nastopa kot gost, pisali sledeče: »Anki je ga. Lovšetova sicer že preodršla, a igrala je živo in pela s svojim bisernim glasom dovršeno, da je žela parkrat poseben aplavz«. S tako oceno se pevko preganjati? Za toliko občutljivost je ga. pevka vendar premlada. Ker pa je po svoji gledališki karijeri še zelo malo izkušena, bodi povedano nji, oziroma njenemu tajniku, da je vsaka kritika subjektivna in da je kritika neoporečna pravica, povedati svoje mnenje, ali se mu zdi kakšna vloga ali partija za igralko ali pevko primerna, manje primerna ali celo neprimerna. Sijajne pevске sposobnosti je gospej Lovšetovi naš kritik vedno priznaval z najlaskavišimi izrazi. Kako pa angažirajo ne-

odkritostim strokovnjaki brez sočelova. nja kapelnikov ali opernih prvakov, o tem naj se ga. Lovšetova pouči drugje!

Predavanje o glasbi na beograjski univerzi. Profesorski zbor filozofske fakultete na beograjski univerzi je sklenil, da uvede tudi predavanje o glasbi. Za predavatelja je bil izbran g. Miloje Milojević, ki je pretekli teden imel svoje nastopno predavanje. G. Milojević je s svojimi predavanji razdelil na dva dela: zgodovinsko-estetični, ki razpravlja o glavnih etapah glasbenega razvoja, a drugi del je strokovno sistematsko-teoretični. V tem semestru predava g. Milojević o življenju in delu Beethovna.

Sport

Zopet zmaga Gradjanskega v Španiji. V nedeljo je Gradjanski slavil svojo drugo zmago in sicer je porazil v Irunu tamošnjega pokalskega finalista Real Union z 2 : 1. Oba gola za Zagrebčane je zabil Mantler. Gol za domače je padel iz enajstmetrovke. Za naš nogometni sport je ta zmaga izredne važnosti. Inozemstvo se bo pričelo malo več brgati za naše klube, ki bodo tako lahko večkrat kot doslej gostovali v večjih sportskih središčih Evrope.

Zagrebske pokalne tekme. V nedeljo se je v Zagrebu vršilo več pokalnih tekem, od katerih je bila najvažnejša ona med Concordijo in Haškom. Zmagala je z 2 : 1 (1 : 1) Concordija nad Haškom, ki izpade sedaj iz nadaljnega tekmovanja za pokal. Concordiji se je s tem že trikrat zaporedoma posrečilo poraziti Hašker s tem okrepiti dober glas, ki ga uživa njeno moštvo. Glavno zaslugu za zmago Concordije je imela vrsta krilcev. Igra sama je bila odprta. V prvem polčasu se je vršila v zelo ostrem tempu, ki pa je v drugem polčasu nekoliko popustil. — Izidi ostalih tekem so: Penkala : Zagreb 3 : 0, Uskok : Južna Želez. 8 : 0, Unitas : Croatia 1 : 0, Sava : Poštariji 6 : 0, Derby : Železničarji 4 : 0.

Subotica: Bačka : Sport 1 : 1, Sand : Sloja 2 : 0, Zale : Majmoč A. K. 1 : 0, Novi Sad : U. S. K. : Makabi 3 : 1, U. A. K. : U. T. K. 3 : 2.

Američji (Dunaj) : Sparta (Praga). V našem včerajšnjem poročilu o nedeljski tekmi, ki se je vršila v Pragi med dunajskimi Američji in praško Sparto, se je vsled slabega telefona vrinila bistvena pomota. Tekma z rezultatom 6 : 0 namreč ni izpadla na korist Američjev, ampak za Sparto, ki je Dunajčane z lahkoto premagala.

Objave

* Splošnega ženskega društva seja 16. danes ob petih popoldne.

* Učitelji in učiteljice. Dne 4. aprila t. l. v sredo po Veliki noči po prihodu dopoldanskega vlaka se vrši v Kočevju v osnovni šoli zborovanje vsega učiteljskega okraja. Opozarjamo vas na dopis okraj. šol. sveta št. 811 od 21. marca t. l. glede zborovanja. Po skupnem zborovanju se vrši naš društveni občni zbor, na katerega vas jednako opozarjamo. — Obilne udeležbe pričakuje odbor okraj. učit. društva.

* V kraljestvu pačkov se ponovi dne 3. aprila t. l. ob 6. uri zvečer v ljubljanskem opernem gledališču po navadnih opernih cenah.

* Središče ob Dravi. Tukajšnji Sokol priredi dne 2. aprila ob 7. uri zvečer prvo telovadno akademijo v svojem novozgrajenem Sokolskem domu. Po telovadbi je za prosto zabavo z dobro postrežbo in plesom preskrbljeno. Vsi člani in prijatelji Sokolstva se k prireditvi najprirodnije volijo. Zdravo!

* Izpraznjevanje greznice in prepeljavo gnojnice. Mestni magistrat ljubljanski opozarja, da je vsako izpraznjevanje greznice in prepeljavo gnojnice od 6. ure zjutraj do 10. ure zvečer v območju mesta Ljubljane strogo prepovedano. Mitniski organi imajo strog ukaz, da zadržijo vsak prihod takega voza v mesto pred, oziroma po določeni uri.

* Društvo trgovskih in industrijskih nameščenecv Slovenije v Ljubljani priredi v znak solidarnosti s stavkajočimi nameščenici za vse trgovske in industrijske, kakor tudi za vse ostale privatne nameščenice v četrtek dne 29. marca t. l. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma veliko zborovanje. Polnoštevilne udeležbe pričakuje — odbor.

* Društvo trgovskih in industrijskih nameščenecv Slovenije v Ljubljani opozarja vse svoje članstvo, kakor tudi ostale nameščenice, da se nahajajo nameščenici tvrdke Ivan Jelačina v Ljubljani v stavki, in pozivlja vse tovariše in tovaršice, da za časa stavke pri imenovanju firmi ne iščejo posla, ker bi s tem škodovali stanovski ideji in kdaj pozneje tudi sami sebi. — Odbor.

* Murska Sobota. Ustanovni občni zbor društva državnih nameščenecv in vpo-kajencev za okraj Murska Sobota se vrši na belo nedeljo, dne 8. aprila 1923. ob 1. uri popoldne v prostorih Citalnice hotela Dobray z dnevnim redom: 1. sprejetje društvenih pravil, 2. volitev predsednika in odbora, 3. slučajnosti. Zbog važnosti se naj sleherni društvenik udelež običnega zbora. — Pripravljalni odbor.

* Zbudi se le lovski pes, nemški resavec, čuje na klic »Kunov«, nosi znamko št. 549, žimasta dlaka je mešano sive in rujave barve. Odda naj se proti dobri nagradi na naslov M. Pogorelec, Ljubljana Gorupova ulica 4/III, ali pa naj se sporoči na tel. št. 448.

* Našla se je rujava ročna torbica na Frančiškanskem mostu. Lastnik jo dobi v unravi »Jutra«.

* Za čehoslovaško in jugoslovansko vzajemnost na znanstvenem, gospodarskem in obče kulturnem polju. Na povabilo vseučiliškega profesorja dr. Fr. Krejčega, predsednika VI. razreda Masarykov akademije dela v Pragi, se je šlo včeraj popoldne v vseučiliški prof. zbornici mnogo ljubljanskih kulturnih delavcev na predavanje gosp. dr. Iv. Zmavca, tajnika Masarykov akademije in vseučiliškega profesorja. Predavatelj je poročal o močnem gibanju med čehoslovaki za novimi metodami znanstvenega urejanja usode narodov. Geslo je: manj politike, več složenosti v znanstvenosti in delu! Debatte so se udeležili gg. dr. Lončar, dr. Hinterlechner, generalni konzul dr. O. Beneš i. dr. Predavatelj se je odpeljal v Zagreb, kjer predava v društvu inženirjev in arhitektov o isti temi. Masarykova akademija v Pragi vabi vse jugoslovanske znanstvenike in kulturne delavce na sodelovanje za svetovni mir in socialno pravičnost.

* Mika Popović umrl v Rimu. Prefekto nedeljo je umrl v Rimu Mika Popović, član naše delegacije za sklenitev trgovinske pogodbe z Italijo. Popović je umrl sredi dela. Pokojnik je bil v nekdanji Srbiji za finančni minister, minister poljedelstva in prometa. Radi njegovih zaslug za napredek naroda in države je beograjska vlada sklenila, da se njegovo truplo prepelje iz Italije v Beograd, kjer bo pokopano z velikimi častmi.

* Usoda otoka Lokruma. Pred samim Dubrovnikom leži eden najlepših jadranskih otokov — slaven Lokrum, katerega prekrasni nasadi, božansko podnebje, znana »morska jama« zadivijo vsakega obiskovalca. Na otoku stoji gradič, nekdanji last avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa, po katerem ga je podedovala njegova hčerka Elizabeta, poročena Windschgrätz. Po prevratu je država otok kot habsbursko lastnino konfiscirala ter je ministrstvo socialne politike sporazumno z ministrstvom narodnega zdravja na Lokrumu ustanovilo zdravilišče za bolehnih siromašnih dečev. Mnogo sto ubogih otročičkov je tam že našlo zopet zdravje in moč. Elizabeta Windschgrätz pa smatra, da država ni imela pravice otok konfiscirati. Vložila je leta 1920, pri sodišču v Dubrovniku tožbo proti državi radi motenja posesti in zahtevala, da se ji vrne lastnina. Sodišče v Dubrovniku je izreklo razsodbo proti državi, druga instanca v Splitu pa je izrekla razsodbo v korist državi. Sedaj se stvar nahaja pri kasacijskem sodišču v Zagrebu (stol sedmorice), ki še ni izdal razsodbe. V ponedeljek se je o tem razpravljalo v ministrskem svetu. Pravosodni minister je izjavil, da bi država lahko dobila, lahko pa tudi izgubila proces, ter zato predlaga, da naj se sprejme ponudena poravnava med državo in bivšo nadvojvodinjo Elizabeto. Ministrski svet je po daljši razpravi sklenil, da se pri našem današnjem poslaniku zahteva pojasnilo, ali je bivša nadvojvodinja Elizabeta smatrala za člana bivše avstrijske vladajoče hiše. Ako je član bivše vladajoče hiše, ne more zahtevati lastnine, ako pa ni, pa kot zasebnica lahko zmaga v pravdi in bo vlada pristala na poravnavo.

* Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl strojevodja južne železnice v pokolu gospod Viktor Vodnik. Pogreb se vrši danes ob štirih popoldne iz hiše žalosti Hranilniška cesta 2. Člani Društva upokojencev južne železnice se pogreba polnoštevno udeležijo. — V Kranju je umrl bančni uradnik gospod Peter Štempihar iz znane narodne rodbe, priključen v vseh narodnih naprednih krogih. Pogreb bo danes ob pol 18. uri. — V Mariboru je umrl v torek dne 27. marca g. Rudolf Sedlar, carinski revizor, brat finančnega svetnika g. Avgusta Sedlarja. Pogreb je v četrtek dne 29. marca ob 16. uri v Pobrezje. — Blag jim spomin!

* Zdravstveno stanje v Ljubljani. Glavni uradnega zdravstvenega izkaza se je v dobi od 18. do 24. marca v mestni občini ljubljanski narodilo 88 otrok, med temi 8 mrtvorojenci, umrlo pa je 20 moških in 14 žensk, skupaj torej 34 oseb in sicer: 5 oseb za jetiko, 4 za srčno hibo, 3 za možgansko kapjo, 3 za rakom, 1 za življensko slabostjo, 1 za pljučnico, 1 za škrlatiko, 16 oseb pa vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov. Na infekcijskih boleznih je obbolelo 7 oseb: 4 na škrlatiko, 1 na grizli, 1 na otroški vročici, 1 oseba pa na ošpicah.

* Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja uradno poročilo o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino za mesto Ljubljano ter za volilni okrožji Ljubljana-Novo mesto in Maribor-Celje. »Uradni list« objavlja nadalje pravilnik o pooblaščenih inženirjih rudarskih in topografskih stroke, rudarskih geologih in kemikih ter pravilnik o področju in poslovanju redno pošto-telegrafskega sveta in o poslovanju inspektorjev ministrstva za pošto in telegraf.

* Izpremembe v državni službi. Za ravnatelja državne realne gimnazije v Ptuj je imenovan dr. Josip Komljanec, doslej profesor tega učnega zavoda. Za komisarja železniške policije v Dravogradu je imenovan Slavko Rajković, nadnik ministrstva za promet v ostavki. Vladimir Nedeljkovič, komisar železniške policije v Dravogradu, je na lastno prošnjo upokojen.

* Preizkušnje iz kmetijstva na moškem učiteljskem v Mariboru. Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za prosveto, je ustanovila v izpraševalni komisiji za ljudske in meščanske šole v Mariboru poseben kmetijski odsek za preizkušnje iz kmetijstva za osnovne šole ter imenovala v ta odsek naslednje člane: ravnatelja Matijo Pirca, profesorja Alfonza Valesa, inženjerja Valentina Petkovskega in strokovnega učitelja Josipa Priola. Ta komisija začne poslovanje z letošnjim spomladanskim rokom.

* Promet z Grško vpostavljen. Naše državne železnice so zopet v celem obsegu vpostavile promet z Grško, ker je proga Gjevgljia-Solun, ki je bila vsled povodnji odrezana, zopet v redu.

* Tečaji za strojevodje. Ministrstvo za obrambo je dovolilo potreben kredit za ustanovitev strojnih tečajev za strojevodje, ker je pomanjkanje izvežbanih in kvalificiranih moči že občutno. Tečaji se otvorijo početkom prihodnjega meseca. Po možnosti se otvorijo tudi tečaji za pregledovalce železniških vozov.

* Mariborska jugoslovanska Matica je imela v ponedeljek zvečer občni zbor, na katerem je poročal predsednik prof. Ribarič o položaju naših rojakov v Italiji in na Koroskem ter o črtah važne naloge Jugoslovanske Maticе za bodočnost. Nadalje je poročal tudi o delovanju Maticе v prošlem letu. Njegovo poročilo so še spopolnili delegat v pokrajinskem odboru g. Mohorko, tajnik g. Hergovt ter g. Julij Novak. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika dosedanjega predsednik prof. Ribarič, ki je prevzel obnovo mesta delegata v pokrajinskem odboru v Ljubljani. Za podpredsednika je izvoljena gospa Ivanka dr. Lipoldova, v odbor pa zastopniki številnih mariborskih narodnih društev iz vseh strank.

* Uradni dan »Trgovsko-obrtno zbornice« v Mariboru ta teden odpade in se bo vršil šele prihodnjo sredo.

* Študijska knjižnica v Mariboru. Kakor nam poročajo iz Maribora, je bil gospod Davorin Zunkovič, podpolkovnik v pok. in znani slavist, ki je izdal več znanstvenih knjig, imenovan za bibliotekarja študijske knjižnice v Mariboru. Knjižnica se nahaja v poslopju stare Kazine.

* Občinske doklade v mestni občini Celje. Pokrajinska uprava za Slovenijo je sporazumno z delegacijo ministrstva financ v Ljubljani dovolila, da sme pobirati mestna občina celjska do konca tekočega leta v kritje občinskih potrebščin po vsem občinskem ozemlju 300odstotno občinsko doklado na državno trošarino od vina in vinskega mošta.

* Slika narodne žrtve. V izložbi trdnice Magdič v Selenburgovi ulici je razstavljena slika Ivana Brenceta iz Dovy na Gorenjskem, ki je bila posneta takoj po usmrtni. Slika kaže Ivana Brenceta, ležečega v krvi na tleh in obdanega od avstrijskih vojakov. Slika je napravljena v oljnatih barvah po originalni fotografiji.

* Stavka v trdnici Jelačin v Ljubljani. Kakor je našim čitateljem iz svoječasne tozadevne vesti že znano, se nahajajo trgovski nameščenci v Ljubljani že skoro leto dni v meznem gibanju, ki ne stremi toliko za momentanim izboljšanjem plač, kakor za definitivno ureditvijo službenega položaja potom kolektivne pogodbe. Pogajanja med zastopniki trgovskih nastavlencev in gremijem trgovcev v Ljubljani se vlečejo zelo počasi in so žal ostala dosedaj brezuspešna. Med tem pa so se razmere v nekaterih podjetjih za nameščence vsled naraščajoče druznje še bolj poslabšale. Zlasti neznošne so, kakor nam zatrjujejo nameščenci, postale razmere v veletrgovini Jelačin. Nameščenci te trdnice so zaradi tega stopili v stavko. Na drugem mestu priobčujemo dva tozadevna poziva Društva trgovskih nameščencev, ki priredi jutri zvečer ob 8. uri v Mestnem domu protestno zborovanje.

* Novi fašji. Tržaška »Edinost« poroča, da sta bila te dni ustanovljena dva nova oddelka fašistske stranke in sicer v Rihembergu in v Ajdovščini-Sturjah. Kot odposlanec stranke je govoril Maiero, »profesor« Bandelj pa je prevajal njegov govor. Glavni agitator fašistske stranke v Rihembergu je neki Vincenc Cigoj, ki je bil prej izredni občinski komisar. »Edinost« naglašja, da se hoče moč najbrž zopet povzpeti do tega mesta s tem, da je zapisal dušo sedanjim političnim mogotcem.

* Nemško priznanje Jugoslaviji. V navzočnosti jugoslovanskega poslanika je predaval te dni v Berlinu v nemško-jugoslovanskem društvu dr. Rüdiger, član nemškega »Kulturbunda«, o Nemcih v Jugoslaviji. Izjavil je, da jugoslovanska vlada mnogo boljše postopa z Nemci, nego so to prej delali Mažari.

* Svarilo izseljencem. Naš konzulat v Kairu sporoča, da prihajajo naši izseljenci v Egipt iskat dela. V Egiptu pa vlada velika brezposelnost in konzulat mora vse naše državljane odpraviti nazaj v domovino, kar povzroča velike troške. Enako se godi v Nemčiji, kjer naše ljudi naravnost izganjajo. Zato se opozarjajo vsi oni, ki se nameravajo izseliti, da si že prej priskrbe delo in službo, predno se izsede, ker bi bili sicer »zpostavljeni« bedi in pomanjkanju.

* Smrt v vodnjaku. V selu Klen pri Šabcu je utonila te dni Mitra Vukašinović. Bolehala je na epilepsijo. V trenutku, ko je stala ob vodnjaku, je nastopil epileptični napad; padla je v vodnjak, kjer je našla smrt.

* Potres na Dolenjskem. Iz Mokronoga nam poročajo: Tukaj smo v ponedeljek zvečer okoli desetih čutili kratak precej močan vertikalni potresni sunk. Škoda ta potres ni napravil.

* Nesreča v rudniku. V Glančnikovem avinčenem rudniku v Mežiški dolini se je v sredo ponoči pripetila težka nesreča. Rudarji Stern, Cepuder in Petrič so navrtali izdolbino v skalovje in jo napolnili z razstrelivom. Predčasna eksplozija je zahtevala človeške žrtve: vsi trije delavci so ostali na mestu mrtvi. Iz Celja se je podala komisija v Mežiško dolino, da preišče vzrok nesreče.

* Zrtev granate. Pri Sv. Luciji na Gorškem so v strugi Idrije vojaki razstreljevali granate. Ljudstvo ni bilo opozorjeno na nevarnost. Kos granate je vrlu slovenskemu možu Stefanu Rovšku priletel v glavo. Rovšek je ostal na mestu mrtve.

* Ponarejalci lirskih bankovcev pod ključem. V Trstu so prišli na sled pravcati tovarni za ponarejanje lirskih bankovcev. Ponarejevalnica se je nahajala v nekem podstrešnem stanovanju v ulici Vincenzo Bellini. Vodila sta jo vratar I. Russian in njegov 30letni sin, po poklicu tipograf. Policija ju je zasačila pri delu in zaplenila za 20.000 lir falsifikatov. Vso Russianovo družino so dali pod ključ.

* Tatvina na železnici. Iz kolodvorskega skladišča v Kočevju je bil pred kratkim ukraden zaboj št. 102, napolnjen z raznim galanterijskim blagom, naslednje noč pa iz plomiranega vagona 40 kg slanin in 15 kg smokey v skupni vrednosti 15.130 kron. Za tatovi ni sledu.

* Razne tatvine. Franu Paljevca iz Sela je bilo izpred gostilne »Mali Triglav« v Spodnji Šiški ukradeno kolo, vredno 12.000 kron, Ivanu Delavcu na Selu pa iz njegovega stanovanja v gotovini 1100 kron. — V Lanišah pri Šmarju je bilo s štirih prevodnih drogov ukradenih približno 66 kilogramov bakrene žice, vredne nad 16.000 kron. — V Dolnji Lendavi so doslej neznanzi ukradli posestniku Tašu okoli 1000 mladih cepilnih vinskih trt v vrednosti 15 tisoč kron.

* Aretacija sleparja. V ponedeljek je bil v hotelu »Stara pivovarna« v Mariboru aretiran neki Milan Kosen, katerega so že dolgo zasledovali kot sleparja. Leta 1920 je namreč pripovedoval neki natakarija v Zagrebu, da je bogat trgovec iz Celja in ima na razpolago deset vagonov slanin. Iz prijaznosti je ponudil natakarija, da se lahko udeleži kupčije, pri kateri bo imela lep zaslužek. Natakarija mu je res izročila sedem tisoč Din, s katerimi je Kosen brez sledu izginil. Opeharjena natakarija ga je po Celju zastopil iskala. Ugotovilo se je, da Kosna zasleduje tudi mariborsko okrožno sodišče zaradi zločina tatvine. Nadaljnja usoda ga torej čaka v mariborskih zaporih.

* »Sejmski Vestnik«. Prva številka oficelnega glasila »Ljubljanskega velesejma« izide že 15. aprila. Kakor lansko leto, tako je tudi letos za zbiranje oglasov pooblaščen edino Aloma Company, anončna in reklamna družba z o. z. v Ljubljani, kamor naj se pošiljajo vsa oglasna naročila; za prvo številko vsaj do 31. marca. (Glej današnji oglas).

* Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko« so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Brez št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

* Izjava. Ob priliki stavke rudarjev v Trbovljah avgusta 1922 smo o g. Emilu Stefanoviču v članku »Demagoško varanje javnosti« in »Dvojni bed bankami« pisali, da je pogljal rudarje v stavko in zapeljal delavce v nesrečo, da je agent Cire Kamenaroviča in da je pustolovski in lažljiv. Prepričali smo se pa, da so ti očitki neresnični in popravljamo s tem krivico, ki smo mu je delali.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 27. marca 1923		Ljubljana 306 m nad morjem				
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblacno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	771.4	4.7	sev. vzh.	del. obl.	—
Ljubljana	14.	768.3	16.8	jug	—	—
Ljubljana	21.	769.0	11.0	—	—	—
Zagreb	7.	770.1	9.0	brezvetra	oblačno	—
Beograd	7.	770.0	8.0	—	—	—
Unna	7.	771.1	8.0	sev. vzh.	jasno	—
Praga	7.	770.9	6.0	sev. vzh.	pol obl.	1.0
Umost.	7.	772.4	1.0	brezvetra	jasno	—

V Ljubljani barometer nižji temper. višoka. Sonce vzhaja ob 5.50 zahaja ob 18.23

Brez posebnega obvestila.

Naš brat, nečak, stric in svak

Peter Štempihar

je danes preminul.

Pogreb bo v sredo 28. t. m. ob 1/2 18. uri iz domače hiše na tukajšnje pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo opravila v župni cerkvi.

KRANJ, dne 26. marca 1923.

Žalujoci ostali.

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

506

„Krvavi kardinal“

Zgodovinski roman

Bila je ona. V trenutku, ko je Trencavel pogledal skozi okno, je ravno izginila za gostim grmičjem na vrhu. Par korakov proč od nje so stali Fontrailles, Liverdan, Chevers in Bussiere, ki so ravno končali svoj razgovor s kavalirjem visoke postave, kardinalom Luigijem Richelieuom, na so se počasi šetali proti gradu.

«Zbogom, deklica,» je rekel Louis Richelieu. «Ko mi je kralj podelil kardinalsko čast, me je obenem poslal v Lyon in danes bi moral biti že tretji dan na potu. Tako me je kralj ločil od vas, toda zato sem odškodovan s podelitvijo novega dostojanstva, ki mi bo omogočilo nadaljevanje borbo zoper mojega brata z enakovrednim orožjem, če . . . toda upam, da si vam ne bo upal poleg nič hudega storiti več in tako sprejmete . . .»

Dal ji je srebrn prstan v obliki kače, ki požira svoj lastni rep.

«Če boste zopet sumili o namerah mojega brata, mi pošljite ta prstan in takoj vam priskrbim na pomoč in če bo treba, bom apeliral tudi na pravičnost samega sina Henrika IV. Zbogom, ljuba deklica, blagoslovijam vas . . .»

Novi kardinal je dvignil roko k blagoslovu.

Ona pa ga je prekinila in mu ponudila svoje čelo v poljub šepetaje: «Zbogom, oče moj . . .»

Kardinalu je zatrepalo srce pri tem nepričakovano prisrčnem slovesu. Zopet mu je zaplaval v duši gorak val, kakor spomin na daljno mladost in na zvesto ljubezen, solze so mu zamigljale očmi, objel je hčer Luize de Lespars in ponovil:

«Zbogom, hči moja . . .»

Potem se je sunkoma obrnil in hitro odšel.

Tudi Annais je odšla iz vrta v spremstvu štirih mladeničev, ki so bili molčeče priče temu prizoru.

«Gospodje, čast tega novoimenovanega kardinala nam lahko še prav pride. Prav dobro bi ga lahko porabili. Ali smem računati na vas?»

«Gospodarica,» je rekel Bussiere, «sklenili smo že, da bomo pazili na gospoda Richelieu, da se mu kaj ne pripeti. Če je pripravljena zanj katera zaseda, potem to ni daleč od Pariza. Nevidni in od daleč ga bomo spremljali na njegovi poti v Sens, potem pa,» je pristavil z vzdihom, «se vrne, da se vam ponovno stavimo na razpolago, če . . . nam še hočete izkazovati to čast, da sprejmete našo pomoč.»

Annais je za hip pomolčala. Tudi

njej je vzdih razlil prsi.

Potem pa je dvignila glavo in počasaj izpregovorila:

«Gospodje, plemeniti in hrabri dečki ste. Boj, ki sem ga na čelu vam in z vašo pomočjo začela, hočem nadaljevati do konca: ali zmagamo, ali pa umrjemo skupaj! Karkoli naj se zgodi, nikoli ne bom prelomila vezi, ki me veže z vami.»

Veseli je zablistelo v obrazih štirih kavalirjev. Vsi so v znamenje zvestobe dvignili svoje roke, nakar so odšli v palačo.

«No, vidite, pa smo dvomili o njej!» se je oglašil Liverdan, ko so bili sami. «Moramo jo prositi za odpuščanje, na kolenih!»

«Se je naša,» je zamrmral Chevers, ki je bil zopet vinjen.

«Da,» je rekel Bussiere in v očeh se mu je zablistalo. «Prepričan sem, da bo to plemenito dekle tudi držalo svojo besedo. Toda, pravim vam — dokler živi ta Trencavel, ne bom imel mirne vesti . . .»

«Trencavel!» so vzklili ostali soglasno in se spogledali. «Kaj hočete reči s tem?»

«Zaenkrat nič posebnega,» je rekel Bussiere, «morda samo to, da nas je razžalil, da smo ga prisegli ubiti in da ga doslej še vedno nismo ubili. Trencavel je še vedno živ!»

«Živi!» so zarjuli vsi.

«Zadnjič sem ga videl sinoči pri Belle Ferroniere,»

Fontrailles, Liverdan in Chevers so se presenečeno spogledali. Potem, kar se je zgodilo v Etoileu, so si bili gotovi, da je Trencavel mrtev.

«Pa dobro,» je zamrmral Fontrailles: pa ostanemo tu in ga ubijemo.»

«Ubijemo,» sta zaklicala onadva.

«Kar se mene tiče,» je rekel Bussiere s poudarkom, «sem obljubil, da spremlim kardinala v Sens in basta.»

«Pa pojdemo v Sens, torej!»

«In ko se vrnemo, ubijemo Trencavela,» je zaklical Fontrailles navdušeno, s temnim in odločnim poudarkom.

Cetvorica kavalirjev je nato odšla iz Pariza k Bordetskimi vratom, skozi katera je moral priti kardinal Louis Richelieu. Uro pozneje je kardinal res jahal skozi ta vrata iz Pariza in krenil proti Lyonu in Sensu v spremstvu samo enega izmed svojih službikov in ne vedoč, da ga spremljajo štirje mladi kavalirji, čijih vsak je imel v njegovo obrambo nabrušen meč in krepko roko.

Rascasse je pričel svojo vožnjo navzdol po duhovitem sistemu, ki ga je bil sam zamislil. Komaj je bil kakih 12 čevljev pod oknom, to je na sredi pota, se je hipoma ustavil: nad seboj v Trencavelovi sobi je začel govoriti

človeka in njegov glas je čudno odmeval v prazni sobi.

«Kaj,» je zarenčal Rascasse. «Tekmeč? Prijatelj? Kmalu je začel, da govori poleg prejšnjega v sobi še drug glas. Slišal je krobotanje, potem vpitje, stokanje in tekanje po sobi ter preobračanje pohištva.»

«Kaj naj pomeni tak budič?»

Ko je Rascasse pogledal kvišku, je videl, kako je naenkrat padlo veliko, črno telo z okna v globino. Telo je v letu instinktivno zagrabilo za drugi konec vrvi, na katero je bil privezan Rascasse, ki je naenkrat začutil, da ga je potegnulo kvišku, dočim je ono črno telo kakor blisk švignilo v globino z vrvo. Ko sta se na sredi srečala, je Rascasse pograbil neznanca in vožnja se je ustavila.

«Oho, brat,» se je zadržal Rascasse, «ali ste mar zmoreli, da se tako besno mečete skozi okna na vrtove?»

«Kaj se pa vi, gospod, izprehajate po zraku, in aeribus natans, če mem vprašati?» je zarenčal Corrigan.

«Hudič,» je ugotovil Rascasse, «saj to je Corrigan!»

«Grom in strela,» je ugotovil Corrigan. «Saj to je vendar Rascasse!»

Besno sta se spogledala.

«Ali nikoli ne bom rešen tega kola?» je vprašal Rascasse.

(Dalje prihodnjič.)

Mali oglasi

stanilo do 20 besedi Din. 3.—, vsaki naslednji 5 besedi 1 Din. — Trgovski listi, dopisovanja, premislino do 20 besedi 5 Din., vsaki naslednji 5 besedi 2 Din. — Plače se naprej. (Luko tudi v znanstvenih.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložna znanja za odgovor.

Službe

Gospodična, 1056
Inteligentna in pridna, ki si želi družinsko življenje in ki bi prevzela vzgojo treh otrok, 8 do 12 let starih, se išče. Prednost ima trgovsko napravana. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in po možnosti s sliko na poštni predal 3 v Celju.

2 urarska pomočnika, 1054
dobra, se takoj sprejmeta. — Ponudbe naj se pošljejo na trdnjo R. Bizjak, urar, Maribor, Gospoška ulica št. 16.

Delovodja, 1058
(polir) cestnih in drugih v to vrsto spadajočih del z večletno prakso išče dela. Vpraša se na upravo „Jutra“.

Išče se gospodična, 1050
bi si poučevala klavir na 4. mu. Pismeno ponudbe pod „Z. T. Ljubljana, Linhartova ulica 12.“

Kontoristinja, 1042
z večletno prakso in lepimi izpričevanji, zmožna slovensko, srbo-brvskega in nemškega jezika, želi mesta. Nastop takoj ali kasneje. Naslov poverja upravo „Jutra“.

Prodaja

Športna obleka, 1059
nova, srednje postave, se prodaja. Poizve se v dopoldanskih urah, Beethovnova ulica 10, soba 17.

Lačka košinja, 1046
črna, in osel je napredal. — Poizve se: Dunajska cesta 66.

Pisica, 1049
voljše pasme, leto stara, se prodaja. Poizve se: Japljeva ulica 13.

Prodaja, 1055
Parni motor 7 HP, stacionarni; motor na sirovo olje, 5 do 7 HP; henc. motor 10 do 12 HP in kompletni mlinske transmisije. M. Herge, Sv. Lenort pri Veliki Nedelji.

Stanovanje, 1037
Mebilirano sobo, eventuelno s hrano, išče mlad, samostojen gospod. Naslov pri upravi „Jutra“.

Lepo stanovanje, 1030
zračno, dve sobi, kuhinja in pritlikline, na periferiji, se zamenja za enako ali večje. Kije, pove uprava „Jutra“.

Soba, 1057
preprosta, za dva gospoda, se odda s 1. aprilom. Naslov da uprava „Jutra“.

Zakonski par išče sobo, 1012
proti dobremu plačilu evont. prazno z delno uporabo kuhinje. Naslov „Nada“, poste restante Ljubljana I.

Gostilna, 1054
v najem ali na račun se išče. — Naslov pove podružnica „Jutra“ v Mariboru.

Dopisovanje, 1051
Dve mladi gospodični, živahnega značaja želita dopisovati z enakima gospodoma, ki bi imela veselje obiskati večkrat lepo Dolenjsko. Dopise vposlati na upravištvo „Jutra“ pod šifro „Rožica-Zorica 320.“

Mlada gospodična, 1039
resna, želi znanja s enakim go-pedom, najraje uradnikom. Tajnost zaječena. Dopisi s sliko pod „Pomlad 88.“ na upravo „Jutra“.

Zemljišče

tik kolodvora v Ljubljani, najpripravnije za skladišče

se ceno prodaja.

Vprašati pri anončnem zavodu Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica št. 5, pod „Skladišče“.

Družabniki

z večjim kapitalom za večjo družbo z o. z. špecerijske stroke na debelo na Gorenjskem

se iščejo.

Ponudbe pod „Engros“ do 31. marca na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5.

Kühne's Export-Index

je adresni oglednik in dobavezmobilni industrijskih, eksportnih in importnih trdk.

Industrie-Compass

Hrvaške, Češkoslovaške, Ogrske in Jugoslovije I, II. in III. svezek

Skupno Din 400.—

ALOMA COMPANY, anončna in reklamna družba z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3.

483

Zlahtni grah, čebulček, grahoro, korenje itd. priporoča

Sever & Komp.

Ljubljana Wolfova ulica 12. Zahtevajte ceniki!

BLUZE

najnovjših modelov so ravno kar došle.

A. & E. Skaberné Ljubljana Mestni trg 10.

BERSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnije so kakor usnena! Najbolje varstvo proti vlagi i mraza!

Naprodaj novi AEG-motorji

motor za vrtilni tok 4 konjske sile	220/380 volt za Din	7500.—
" " " " " "	" " " "	6300.—
" " " " " "	" " " "	5000.—
" " " " " "	" " " "	2500.—

z jermenic, tračnicami in zaganjačem. V zalogi so vse druge vrste motorjev in dinam. Elektromaterijal po najnižjih cenah.

Karel Florijancič, Celje, telefon št. 74.

Iščemo potnika, mlajšo, podjetno in agilno silo knjigovodjo-korespondenta

za samostojno in razvita zmožno mesto. **Zahtevamo:** dobro trgovsko izobrazbo, daljšo prakso, močan nastop, priključljivo vedenje. **Nudimo:** dobre prejemke in ob zadovoljivem poslovanju stalno mesto.

Ponudbe naj se naslove na

Poštni predal 83, Ljubljana, glavna pošta

Prostori za trgovino in stanovanje se iščejo v najem

v prometnem kraju Slovenije, v mestu ali na deželi. Cenjene ponudbe se prosi na upravo „Jutra“ pod „Promet“.

Okrajna posojilnica in hranilnica v Škofji Loki

naznanja, da je svoje poslovne prostore premestila v svojo lastno hišo v Škofji Loki, Glavni trg šte. 33.

Hranilne vloge na knjižice obrestuje po 5% p. a.

Rentni in Invalidni davek plačuje iz lastnega. Vezane večje hranilne vloge obrestuje tudi višje, po dogovoru. — Sprejema tudi vloge na tekoči račun. — Dovoljuje kredite in izvršuje vse denarne transakcije pod jako ugodnimi pogoji.

„Pri nizki ceni“

IGN. ŽARGI

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter perilom in kravtami na debelo in drobno.

Največja zaloga potrebsčin za krojače in šivilje.

družabnik

z aktivnim sodelovanjem in nekaj premoženjem. Ponudbe pod „Sigurna bodočnost 508“ na upravo „Jutra“.

Vrtnarji, pozor!

Večje število lepih, zdravih č'pres se prodaja. Naslov pove uprava „Jutra“.

Prvovrstni laneni firnež svetlorumen in svetlorjav, zjamčeno čist, v sodih in ročkah

terpentinsko olje, Dekalin in laneno olje

nudimo po najnižjih dnevnih cenah

HROVAT & KOMP., LJUBLJANA

Telefon interurb. 30L. Brojčke: HROVATPORT.

Dražba telefonskih aparatov.

Dne 29. marca t. l. ob 1/2 16. uri se vrši v skladišču spedijske tvrdke Balkan v Mariboru javna dražba 184 komadov dobro ohranjenih, večinoma novih stenskih telefonskih aparatov.

Pojasnila daje **Slavenska banka, d. d., podružnica Maribor.**

„SEJMSKI VESTNIK“

Oficijelno glasilo „Ljubljanskega velesajma“

Prva številka izide 15. aprila t. l. ter se bo razpošiljala interesentom v tu- in inozemstvo brezplačno.

„Sejmski Vestnik“ bo broširan in tiskan na finem belem papirju z barvastim ovitkom, vsled česar bodo imeli **inzerati velik uspeh.**

Naročajo se vsaj do 31. t. m. pri

„ALOMA COMPANY“

Ljubljana Kongresni trg 3. anončna in reklamna d. z o. z. Beograd Bregovska ulica.